

לדור ולדורות

מרכז מורשת הרב נסים

הראשון לציון הרב הראשי לישראל

רח' זבוטינסקי 44 י-ם ע.ר. 58-002-491-7 טלפקס: 5637524

יוצא לאור בסיוע המשרד לשרותי דת

העורך: הרב שמואל כ"ץ

שנה מעוברת

שאלה: למה יש שנה מעוברת, והאם ניתן לדעת מראש מתי תהיה השנה המעוברת הבאה?

נאמר בתורה: **"החדש הזה לכם ראש חדשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה"** (שמות יב, ב). הקב"ה לימד את משה רבנו עוד במצרים - כאשר הירח מתחדש קבע ראש חודש (רש"י, שם). בנוסף לכך הוא לימד אותנו את כללי קידוש החודש ועיבור השנה, דבר זה עבר לחכמים במסורת מדור לדור. מאידך גיסא, מצווה התורה: **"שמור את חדש האביב ועשית פסח"** (דברים טז, א), כלומר, יש להקפיד שפסח יחול תמיד בתקופת האביב, מועד יציאת מצרים, וכן, שחג השבועות יחול בזמן הקציר, וחג הסוכות יחול בזמן האסיף (שמות כג, טז). דבר זה נקבע על פי מהלך של **כדור הארץ המקיף את השמש**. לכן, כאשר רצו חכמינו לקבוע במדויק את הזמן של מועדי השנה הנ"ל, היה עליהם להתחשב, גם במהלך

החודשים, וגם במהלך של כדור עונות השנה. בעיה קשה עמדה הלוח הירחי ללוח השמשי. הירח (הרגע בו הוא מתחיל בסוף החודש), ועד המולד הבא ימים, כאשר נכפיל זאת ב-12 = 354 ימים (ועוד כשליש יום) הארץ במשך חודש = כ-30 כ-30 סיבובים סביב צירו), כאלה, הירח מסיים שנה בה השמש]. עומת זאת **שנת חמה**

גיליון אדר א' תשע"ט

עיבור השנה - מדוע?

הגיור בישראל
(המשך)

הקמת בית מדרש
לרבנים ודיינים

על תעמולת בחירות

= 365 ימים (ועוד כרבע יום) [כלומר, בשנה שלימה כדור הארץ עושה כ-365 סיבובים (סיבוב אחד נקרא יממה = 24 שעות), סביב צירו (הנטוי ב-23 מעלות, נטינה זו קובעת את עונות השנה), ובו זמנית הוא מקיף הקפה שלימה את השמש]. מכאן, ששנת חמה ארוכה משנת לבנה בכמעט 11 ימים! לאחר 3 שנים הפער בין שנת לבנה לשנת חמה יהיה בן 33 ימים (3x11), כלומר, יותר מחודש! וזה בלתי אפשרי. כדי לגשר על פער זה, כך שהחגים לא יזווזו בכל שנה (ב-11 ימים), אלא תמיד הם יחולו בעונה שקבעה להם התורה, היה צורך מדי פעם להוסיף חודש לשנה. אי אפשר להוסיף ימים אלא רק חודשים, כי נאמר (במדבר כח, יד): **"לחדשי השנה"** (מגילה ה, א).

חכמים חישוב ומצאו, שבכל מחזור של 19 שנה, יש 228 חודשי לבנה (=12x19), אם יוסיפו להם (יעברו) 7 חודשים ב-7 שנים קבועות, אז יהיו במחזור זה 235 חודשים, שהם בדיוק 19 שנות חמה! הם קבעו, שתמיד במחזור זה (הנקרא: 'מחזור הלבנה' או 'המחזור הקטן'), יהיו 12 שנים רגילות (פשוטות) ו-7 שנים מעוברות קבועות. השנים המעוברות הן תמיד: 3, 6, 8, 11, 14, 17, 19, או באותיות: ג, ו, ח – יא, יד, יז, יט, ובקיצור (נוריד את האות י' ב-4 השנים האחרונות): גו"ח - אדז"ט. העיבור היה מתבצע רק בחודש אדר (כלומר, הוספת חודש לשנה – כך שיש אדר א' ואדר ב'), כי הוא הקרוב ביותר לניסן, ורק בו היה בידי נשיא הסנהדרין את מירב הנתונים כדי לקבוע אם יש צורך לעבר את השנה. את היסודות (כולל כללי עיבור השנה) ללוח השנה שלנו הקיים כיום, הניח נשיא ישראל, רבי הלל בנו של רבי יהודה נשיאה בשנת ד' קיט (359 לסה"נ). לראשונה הלוח נקבע על פי כללים וחשבונות (מסובכים מאוד) ולא על פי ראיית הלבנה.

ניתן לדעת מראש מתי תהיה שנה מעוברת, ומה מספרה מתוך 7 השנים הנזכרות לעיל. מחלקים את הערך הגיאומטרי של השנה מבריאת העולם (כולל האלפים), ב-19, השארית שמתקבלת היא השנה במחזור של 19 שנים. לדוגמא: נקח את שנת תשע"ד, נחלק ה' תשע"ד (=5774), ב-19, השארית היא - 17, ואכן היתה זו שנה מעוברת (היא האות ז' בגו"ח-אדז"ט, הנזכר לעיל). כבר אז היה ניתן לדעת שכעבור שנתיים, בתשע"ו, תהיה שנה מעוברת. ואכן, אם נחלק ה'תשע"ו (=5776), ב-19, השארית היא 0, זה מורה לנו שאנו נמצאים בדיוק בשנה האחרונה, ה-19, במחזור של 19 שנים (היא האות ט כנ"ל). וכעבור 3 שנים, תשע"ט, (השנה בה אנו נמצאים כעת) גם תהיה שנה מעוברת. ואכן, אם נחלק ה' תשע"ט (= 5779) ב-19, השארית היא 3 (היא האות הראשונה, ג, בגו"ח-אדז"ט, הנזכר לעיל). לפי קוד זה אנו יכולים לדעת מראש אלו שנים, בשנים הבאות, תהיינה מעוברות.

שאלה: איך יתכן ששמעון, שנולד אחרי חברו ראובן, יחגוג את בר-המצוה שלו לפניו?

שניהם נולדו בשנה מעוברת. ראובן בכ"ח באדר א' ושמעון בד' באדר ב'. שנת בר המצווה שלהם חלה בשנה רגילה, לכן שמעון יחגוג בר-מצוה בד' באדר, ואילו ראובן רק בכ"ח בו.

שאלה: מהם ה'חלקים' הנזכרים ב'ברכת החודש', בעת ההכרזה על ה'מולד' של כל חודש?

בגמרא מובאת אמירתו של רבן גמליאל, נשיא הסנהדרין: "כך מקובלני מבית אבי אבא - אין חידושה של הלבנה (הזמן הממוצע שבין מולד למולד) פחותה מעשרים ותשעה יום, ומחצה, ושני שליש שעה, וע"ג חלקים" (סנהדרין כה, א). חכמינו חילקו את השעה ל-1080 חלקים (ולא לשניות), כדי להקל את החישובים המסובכים הקשורים לנושא זה. אם נחלק את השעה שלנו, השווה ל-3600 שניות, ב-1080 חלקים, נקבל שכל 'חלק' שווה $3\frac{1}{3}$ שניות. כלומר: אורך ממוצע של חודש הוא: כ"ט ימים, חצי יממה, ועוד שני שליש שעה [של חז"ל, כלומר: $\frac{2}{3}$ מ-1080 = 720 חלקים], ועוד 73 חלקים [סכ"ה החלקים הוא: $73+720=793$ (תשצ"ג)]. מכאן, שאורכו של חודש בממוצע הוא: 29 ימים + 12 שעות + 44 דקות ו- $3\frac{1}{3}$ שניות [הדקות והשניות = 793 חלקים $\times 3\frac{1}{3}$ שניות]. אם נהפוך זאת למספר עשרוני נקבל את המספר הבא: 29.530590 יממות. הדבר המדהים הוא: שמינהל החלל האמריקאי, NASA, ערך מדידות מדויקות באמצעות מכשירים מיוחדים, והגיע למסקנה - שאורכו של חודש ממולד למולד הוא: 29.530588 יממות. ובמחקר מתקדם יותר שנערך בברלין-גרמניה, נמצא שאורך זה הוא: 29.530589 יממות!!! הפרש מזערי ממה שידעו נשיאי ישראל, לפני אלפי שנים, במסורת וקבלה ממשה רבנו.

מהעורך

שגריר רוסיה מבקר בלשכת הרב נסים ב'היכל שלמה' בירושלים

הגיוור בישראל (המשך)

הפוסקים מהדורות הקודמים

מעיון בפסקיהם, יווכח הקורא כי הם, לרבות כמה מאלו שהשתייכו לזרם הקרוי בימנו 'הזרם החרדי', ראו לנכון להקל בגיור, כנראה בשל המציאות שחוו בזמנם, ריבוי נישואי התערובת עם כל המשתמע מכך, ובעיקר כאשר מדובר על אלו שקשרו את גורלם עם העם היהודי, אע"פ שהיה ברור שלא כולם יהיו שומרי מצוות.

הרב אליהו גוטמכר (1795-1874) - תלמידו של רבי עקיבא אייגר (שו"ת ר"א גוטמכר, יורה דעה, סי' פז):
"במקור דברים אלו יש לנו לשפוט היכא שיש ספק אם עושים לשם שמים או לא... שיש לכל בעל הוראה יותר לצדדו לקבלו מלקבלו... שיש יותר אחריות בדחיה ממה שיש בקבלה אם הוא שלא כדין. דנחזי אנו, אם מטעה אותנו, שאמר שהוא לשם שמים והוא שקר, ועל זה קבלנו אותו, מה הרעש הגדול, הוא מבואר בשולחן ערוך (סוף סי' רסח), שגם ודאי היה שלא לשם שמים וגם הבית דין ידע, ועברו וקבלו, הוא גר גמור... ואם אין מאמינים אותו ודוחים אותו ובאמת הוא גר צדק, ויש לו הארה קדושה... עד כמה מכשול הזה מגיע... על כן, לעניות דעתי כל נוכרי שבא לגיור ויש מבא שמחשבתו היא לטובה, וגם אם יש איזה ספק בו עדיין, שוב מותר ללמדו סדר התפילות וידיעות מועטות, עד שיגיע לו רשות ממשלה לגייר, ואז מגיירים אותו".

הרב דוד צבי הופמן (1843-1921) - מגדולי הפוסקים של יהדות גרמניה (שו"ת מלמד להועיל, חלק ג סי' ה):
"כדי להציל את ישראל מאיסור חמור, בוודאי טוב שיגיירו האישה הנכרית... ויש לומר דבאמת אם אומרת בפירוש שאינה רוצה לקבל מצוה זו אסור לקבלה, אבל בנידון דידן הרי אינה אומרת כן בפירוש. ואם כן, אף שאנו יודעין שתעבור על איסור זה, מכל מקום בשביל תקנת הכהן ובשביל תקנת זרעו, מקבלין אותה. גם יש לומר... אם אנו מגיירין אותה משום תקנתא דישראל, ודאי מוטב שתגייר ולא יופסד זרע ישראל כרת על ידה, אף שיעשו שניהם איסורא זוטא... ובפרט דבנידון דידן יש עוד לחוש שאם תשתגע האישה מחמת שאין מקבלים אותה, יהיה חילול השם, חס וחלילה, שיאמרו שישראל אין מרחמין על נכרית".

הרב רפאל אהרון בן שמעון (1848-1928) - הרב הראשי ונשיא בית הדין של קהיר במשך 30 שנה (נהר מצרים, הלכות גרים, עמ' קיא-קיב):
"אכן בנידון שאיש ישראל נלכד באהבת בת הנכר, וישב עמה כמה זמן, ואי אפשר שיפרדו... כאשר בעוונותנו הרבים ענין כזה הוא חזון נפרץ בזמן הזה, אנחנו מקבלים לגייר את האשה והבנים, הגם שכל מבין יודע את סיבת גירות האשה... ועל כן, אנו מעלימים עין ומקבלים אותם... וכן עשינו פעמים רבות... אע"פ שאנחנו יודעים דברים שבלב, אין אנחנו מדקדקים הרבה".

הרב יהודה לייב צירלסון (1860-1941) - רבה של קישינב וממייסדי תנועת אגודת ישראל (שו"ת עצי הלבנון, יורה דעה, סי' סג):
"על דבר בחורים אחדים... שהשחיתו את דרכם במידה כזו שלקחו להם נשים נוכריות... אמנם כעת רוצות אלה הנשים להתגייר, למול את בניהם שילדו כבר, ולנהוג כדת ישראל כראוי, וכבר החלו ללמוד עברית... הנה, הגם שהרמב"ם העלה, שהמצווה הנכונה היא שלא לגייר את אלה, שניכר מתוך עניינם שכל התגיירותם היא רק בשביל פניה חומרית... הלכך בשעת הדחק שלפנינו אפשר שפיר להתיר אפילו את הגיור לכתחילה. על אחת כמה וכמה בנידון דידן, שעל ידי גיור אותן הנשים היושבות תחת

בעליהן היהודים נציל בזה את האחרונים מאיסור היותר חמור, דפשיטא ופשיטא, שלעניין הצלה מתקלה מתמדת כזו, שלא תרפה את העבריינים רגע, אין מקום כלל וכלל להחמיר בנידון קבלת גיורות כאלה... בעניין הגיור (יש) להתנהג כך: יזמין בית דין של שלשה... המתגיירות מתייצבות לפני בית הדין... וראש בית הדין אומר לכל אחת בכבוד ראש את המבואר בשולחן ערוך... אחרי כן ישלחו בית הדין את המתגיירות לבית הטבילה... (ואז) הבית דין... ישובו ויודיעו את המתגיירת... בקצרה: התורה בכלל, ושמירת השבת ויום טוב בפרט".

הרב חיים עוזר גרודזנסקי (1863-1940) – רבה של וילנה ונשיא מועצת גדולי התורה (שו"ת אחיעזר, חלק ג סי' כט): "ולבד זה נראה, דדין זה דנכרי שבא להתגייר ולקבל עליו כל המצוות חוץ מדקדוק אחד מדברי סופרין דאין מקבלין אותו, היינו במתנה שלא לקבל ושיהיה דבר זה מותר לו מן הדין, בזה אין מקבלין אותו, דאין שיור ותנאי בגירות ואין גירות לחצאין. אבל במי שמקבל עליו כל המצוות, רק שבדעתו לעבור לתיאבון, אין זה חיסרון בדין קבלת המצוות... (אבל) כשברור הדבר שבוודאי יעבור על איסורי תורה, חילול שבת ואכילת טריפות, אנו יודעים בבירור כוונתו שאינו מתגייר רק לפנים וליבו בל עמו, הרי אומדנא דמוכח שמה שאמר, שמקבל עליו המצוות, לא כלום הוא. אם כן, זה חיסרון בקבלת המצוות שמעכב... מכל מקום נראה לדין, כיון דגם אם לא תתגייר הרי תישאר אצלו בגויותה, אם כן אין כאן לשם אישות, ועל כן נראה דלפי ראות עיני בית הדין יש מקום להקל".

הרב שלמה דיכובסקי שליט"א – לשעבר דיין בבית הדין הגדול ומנכ"ל בתי הדין, מסכם את דעת 'האחיעזר' כך: קבלת מצוות מועילה גם במקום שהמתגייר יודע בעת הטבילה שלא ישמור בפועל חלק מן המצוות בגלל יצר הרע או אונס גוף או אונס ממון, והוא מקבל את המצוות רק באופן עקרוני.

הרב מנחם מנדל קירשנבוים (1894-1942) - אב בית דין בפרנקפורט (שו"ת מנחם משיב, חלק א' סי' מב): "ורש"י כתב שם... "ולא אכפת לך". ולפי זה דווקא כשלא אכפת לך... אבל על כל פנים אכפת לך ומודיעין אותו קלות וחמורות. וכשמקבל עליו עול מצוות, מקבלין אותו... ואם הרבנים הנ"ל (הרפורמים) יקבלו אותם, (הרי) עפ"י דעת תורתנו הקדושה אינם גרים, וברשימת הקהילה לגרים יחשבו, ולאחר ימים ושנים יישאו (נשים) מהנ"ל, שוב אכפת ואכפת, על כל זה, טוב יותר לקבלם ושלא נבדוק שבשביל דבר הוא מתגייר... על כל זה טוב יותר שלא לבדוק רק יקבלו עליהם עול מצוות, דעל כל פנים בדיעבד הוי גר".

הרב הגאון יצחק וויס – ראב"ד העדה החרדית (שו"ת מנחת יצחק ח"י סי' קז), כתב בעניין גרים שאינם שומרים מצוות לאחר הגיור, כי: "לאחר שקבלו אותם ב"ד כשרים, אנו צריכים לומר שבדקו היטב בשעת מעשה וראו שמקבלים בלב שלם – אם לא מיתרעי חזקתייהו של הבי"ד לקבל גרים שלא כדין". הרי לנו שבי"ד כשר שגייר, אין לפקפק בגיור.

מנגד, ניתן למנות מספר פוסקים שנקטו בגישה יותר מחמירה לעניין קבלת עול מצוות כמו הנצי"ב מוולוז'ין (שו"ת משיב דבר סי' מו), הרב יצחק שמעלקיש, הרב אברהם יצחק הכהן קוק (שו"ת דעת כהן סי' קנג) והחזון איש. חלק מפוסקים אלו כתבו ש"דברים שבלב הם דברים בגיור", יחד עם זאת, גם רבנים אלו ציינו כי יש קושי לבטל גיור גם אם הוא נערך תוך גישה מקלה. יחד עם זאת, יצוין כי פוסקים אלו הם מיעוט, ורוב הפוסקים ברוב הדורות נטו דווק לגישה מקלה יותר בענייני גיור כפי שהובא לעיל.

משה נסים, הגיור בישראל: דו"ח והמלצות, ירושלים תשע"ח, עמ' 25-21

הקמת בית מדרש לרבנים ומנהיגים רוחניים לקהילות הגולה

נאום בעת הנחת אבן-הפינה למוסד ון-ליר בירושלים

אינני פותח בקריאת שמות המסובים, שכן כל אחד ואחד מן הנוכחים קובע ברכה לעצמו, ואם הייתי עושה זאת, שומה היה עלי לקרוא את רשימת המוזמנים שבאו לכבודם של האורחים הנכבדים מר ברנרד ון-ליר וגב' פולי ון-ליר ובנם. את דברי אני קורא מן הכתב כדי שלא להעמיד בנסיון את המתרגם, ואני מקווה שתסלחו לי על כך. עד היום לא היה לי הכבוד להכיר את המשפחה החשובה הזאת. שמעתי, כשם שכל אחד במדינה שמע, על החלטתם להקים בירושלים עיר הקודש בתני-תרבות שיפיצו חכמה ומדע לעם ישראל, והדבר עורר התפעלות רבה. אמרנו, רעיתי ואני, לעשות יקר לאחינו אלה, ולא מצאנו דרך אחרת אלא לזמן בצל קורתנו אנשי רוח ובחירי-העם, ולומר מקצת שבחם בפניהם.

אולם, עשיתי גם דבר יותר גדול מזה: חפצתי שאותו אזור תרבותי לא יוגבל תחומו, ושתורחב ותושלם מסגרתו. אמרתי בלבי שהרעיון שהגיתי בו רבות ושראיתיו ראש וראשון לכל פעולה – הקמת בית-מדרש לרבנים ומנהיגים רוחניים לקהילות הגולה – אקימו באותו אזור, ועל-ידי-כך יתמלא החסר בתוכנית רבת-החשיבות של האורחים. וה' אנה לידי בנין נאה ומתאים מכל הבחינות הנמצא ממול לאותו שטח שעליו יוקם האזור התרבותי, את מלון סלויה, ובשבוע שעבר קניתיו על ריהוטו וציודו. לא קל היה להשיג מקום זה, אבל סיבה זו, מציאותו של המקום באותו אזור, הכריעה את הכף, ואני שמח ששר האוצר, מר לוי אשכול, אף הוא קיבל נימוק זה ועודדני בעניין.

הלימודים במוסד זה יושתתו על יסודות איתנים של בית-המדרש הקדום "עץ חיים" של הספרדים והפורטוגיזים באמשטרדם, שיחד עם לימוד התורה בעומקה ובהיקפה למדו גם שפות ומדעים, והיו רבני ישראל, שהעמיד בית-מדרש זה, לברכה רבה לדורם ולדורות ביצירות הספרותיות החשובות שלהם. כן הנני חושב ב"ה להשקיע מאמצים מרובים, שבית-מדרש חדש זה ימלא תפקיד חשוב בחיי הרוח של עמנו, שיוסיף לבנה לבניין המרכז הרוחני בעיר הנצח ומשכן השכינה. ואגב זה ברצוני לציין, לכבודם של האורחים ולכבודו של ציר הולנד, את הקשר האמיץ בין מדינת הולנד לארץ-ישראל עוד בהיותה בידי זרים. הקהילה היהודית באמשטרדם היוותה את משענתה הכלכלית העיקרית של ירושלים, ושליחות אמשטרדם נחשבה מלפני שלוש מאות שנים ואילך לשליחות הנכבדה והחשובה ביותר. יהודי אמשטרדם הקימו גם בתני-מדרש בירושלים מסוג זה שאני חוזר ומחדש, את בית המדרש "בית יעקב" של משפחת ויגה ובית המדרש באותו שם של משפחת פירירה.

אני שמח לציין שעם תקומת מדינת ישראל חוזר ומתחזק קשר זה – ומפעליהם של מר וון-ליר ורעייתו, משמשים לו גולת-הכותרת. אני תפילה, שיזכו לראות בקרוב פירות מבורכים במפעלם החשוב, והנני מקווה לשיתוף פעולה הדוק בין המוסד הגדול שלהם, והמוסד הקטן שלי, שאחד משלים ומחזק את חברו. חושבני שרשאי אני להביע התרשמותי שזו גם משאלתם של אורחינו הנכבדים. ברכתני אמורה לכם: יצליח ה' דרככם, יברך חילכם ופועל ידכם ירצה, ותזכו לראות בבנינה השלם, הרוחני והמדיני, של ירושלים המקודשת מכל הארצות.

י"ד בסיון תשט"ז

לדור ולדורות: מאמרים ונאומים, עמ' רמז-רמח

קריאה לשמור על הנימוס בתעמולת הבחירות

בקריאה אל המפלגות בישראל לנהל את תעמולתן לקראת הבחירות, תוך שמירה על כבוד הדדי ועל כללי נימוסים מקובלים יצא הראשון לציון הרב הראשי לישראל י. נסים בכרוז שפורסם לקראת חודש אלול:

”חודש אלול במסורת ישראל מיועד לעשות חשבון הנפש ולתיקון היחסים שבין אדם לחברו. עובדה זו מחייבת עוד יותר את המפלגות להימנע מהשמצות ומחירופים וגיזופים הדדיים, ומלהשתמש בביטויים מעליבים. ישא נא המאבק הביני-מפלגתי אופי רעיוני, ותנסה כל מפלגה להסביר את השקפת עולמה ואת החיוב שבה מתוך חלוקת כבוד לזולת” – נאמר בהמשך ההודעה. להלן קרא הרב הראשי אל רבני ישראל ואל אנשי הרוח הנאמנים לדבר השם, להביא בחודש אלול את דבר התורה ואת רעיון התשובה בפני המוני בית ישראל בעיר, במושב ובקיבוץ, לחזק לבבם באמונה ולהסביר להם את המאור שבתורה. בהודעתו עומד הרב על תשומת הלב הרבה שעלינו לייחס לשתי תופעות שציינו את השנה החולפת, והן: בעיית העדות ופשיטתו של נגע השחיתות בממדים גדולים. הרב פונה אל הרבנים ואנשי הרוח ליחד את הדיבור בנושאים אלה, ולהסביר לציבור שחיזוק האמונה וקיום המצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו – הם ערובה נאמנה לתיקון החברה מפגמיה, וליצירת אוירה של אחווה ואפשרות של מיזוג אמת של שבטי ישראל.

כן מציין הרב, כי עלינו לבער מקרבנו את מכת הרבית שממדיה גאו לאחרונה ולגנות את חדירתן בארץ של תכניות בידור פסולות הנוגדות חוקי צניעות ומוסר אלמנטריים ומעטות חרפה על ישראל. עלינו לשאוף לתיקון המידות, ולהיות חדורי הכרה בערכי היהדות במסורתה ובמוסרה למען יקויימו בנו: ”והיה מחניך קדוש” (דברים כג, טו), ו”וכל בניך למודי השם” (ישעיהו נז, יג) – נאמר בסיום המנשר.

כ' באב תשי"ט

לדור ולדורות: לאחדים בידך, עמ' יג-יד

הרב נסים נואם בכנס תורה שבעל פה במוסד הרב קוק בירושלים

משמאלו: ד"ר יצחק רפאל, הרב איסר יהודה אונטרמן הרב הראשי לישראל